

# فرهنگ لغات و اصطلاحات حقوق کیفری

فارسی - انگلیسی

به انضمام

فرازهای حقوقی

(فارسی، انگلیسی و لاتین)

تألیف:

احمد میرزندهدل

مترجم رسمی زبان انگلیسی

و

عضو جامعه مترجمان رسمی ایران



کتاب‌آمه

## فهرست مطالب

۷	.....	پیشگفتار
۱۱	.....	واژگان حقوق کیفری فارسی - انگلیسی
۴۰۵	.....	فرازهای حقوقی (فارسی-انگلیسی و لاتین)

# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## پیشگفتار

سخن کان از سر اندیشه ناید  
نوشتن را و گفتن را نشاید  
(حکیم نظامی گنجوی)

واژه‌نامه هر علم ترجمانی است از پشتوانه لغوی آن علم، مشتمل بر معانی واژه‌هایی که در اثر تکامل و تعالی تدریجی آن دانش حاصل و با گذر زمان و پس از مصطلح گردیدن نزد ارباب فن به صورت مجموعه‌ای گردآوری می‌شود.

کاربری دقیق زبان برای بیان مفاهیم مورد نظر نخستین ابزار علمی مورد نیاز برای هر نظام مبتنی بر عقل و تفکر است. توانایی برقراری ارتباط با دیگر دست‌اندرکاران به زبان تخصصی، همواره نیازی مبرم محسوب شده و این امر در مورد زبان علمی حقوق، بطور اعمّ و حقوق جزا، بطور اخصّ که بویژه نزد جوامع دارای سابقه تمدن و تاریخ کهن، از غنای چشمگیری برخوردار است، دارای اهمیت خاصی است.

حقوق کیفری، نظام اعمال مجازات متناسب با جرم و لذا متضمن اجرای عدالت با رعایت حقوق قانونی بزه‌دیده و بزه‌کار است، بدون آنکه در مکافات وضع شده در پاسخ به جرایم ارتكابی، بر خلاف انتقام، اغراض شخصی نقشی ایفا کرده و یا از رنج تحمیلی بر مجرم محکوم به تحمل کیفر، لذتی نصیب دیگران گردد. هر چند قضاوت تناسب جرم با مجازات در فرهنگ‌های مختلف، متفاوت است لیکن در هر حال عدالت حکم می‌کند که بزه‌کار، متناسباً رنج و تعبی را که با ارتكاب جرم بر بزه‌دیده تحمیل کرده، خود نیز تحمل نماید.

دانستن زبان قانون و موارد کاربرد صحیح واژه‌های حقوقی با توجه به بار مفهومی آنها، بدون تردید در هنگام وضع قوانین توسط قانونگذار و پس از آن، از سوی مجریان قانون، از جمله ابزار

ضروری احقاق حق تلقی می‌شود و زبان غنی فارسی که اصطلاحات حقوقی آن متأثر از فقه اسلامی است نیز از این امر مستثنی نیست.

بر کسی پوشیده نیست که امروزه در مقام طرح دعاوی، اعم از حقوقی و کیفری، هر گونه لغزش و اشتباه در کاربری زبان قانون، موجب تضییع حق مسلم صاحبان حقوق می‌گردد که تبعات نامطلوب و بعضاً جبران‌ناپذیری را نه تنها برای صاحب حق و در ابعاد وسیع‌تر، برای جامعه، بلکه برای دستگاه قضا نیز بدنبال خواهد داشت، چنانکه از جمله فرازهای حقوقی است که: "وقتی گنهکاری تبرئه می‌شود، درحقیقت قاضی محکوم شده است". واضح است که این امر در عرصه دعاوی کیفری از حساسیت و نیز پیامدهای گسترده‌تری برخوردار می‌باشد. به سخن دیگر، دانستن زبان قانون از جمله شروط لازم، هر چند نه کافی برای جلوگیری از تضییع حق به شمار می‌رود، زیرا احقاق حق مستلزم طرح دعوی با تسلط به نص مواد قانون مربوط و همچنین توجه به ظرایف حقوقی آن است که به نوبه خود مستلزم کاربرد عبارات رسا و دقیق، با توجه به حساسیت نقش و بار مفهومی واژه‌ها، عبارات و اصطلاحات حقوقی است، چنانکه اندک تغییری در شیوه و جایگاه کاربری آنها ممکن است در مواردی، حقی را ناحق و ناحق را حق جلوه دهد.

این واژه‌نامه دربرگیرنده زمینه‌های مختلف، پیچیده و نوین حقوق جزا، شامل مبحث پول‌شویی و نیز جرائم رایانه‌ای است که هرچند در فضای مجازی به وقوع می‌پیوندد، لیکن نه امکان حذف کامل آن میسر است و نه امکان انکار آثار مخرب آن بر بزه‌دیده در جهان واقعی. تاریخ گواه صادقی بر این مدعاست که هیچ قانون متضمن کیفری، موجب ریشه‌کنی جرم نگردیده، بلکه در بهترین حالت تنها موجبات کاهش نرخ وقوع و ارتکاب آن را فراهم آورده است.

طیف گسترده فعالیت‌های پلیس بین‌الملل (اینترپل) در مبارزه با بزهکاری و تبهکاری در عرصه جهانی، جرایم سازمان‌یافته، طبقه‌بندی زندان‌ها از منظر درجه حفاظت و امنیت و همچنین طبقه‌بندی زندانیان از لحاظ سن، جنسیت، ماهیت جرم ارتكابی، اطلاعات در اختیار وی و در نتیجه، اهمیت زندانی و نیز انواع شکنجه‌های تحمیلی بر متهمان، با اهدافی چون اخذ اطلاعات، اقرار به جرم ارتكابی و در مواردی اعتراف به جرم ناکرده، از قرون وسطی تا عصر حاضر، در زندان‌هایی چون گوانتانامو و ابوغریب، از دیگر مباحثی است که اصطلاحات آن در این کتاب آمده است.

در مجموعه حاضر تلاش شده است که به ارائه تک‌واژه اکتفا نگردیده بلکه در صورت ضرورت، با درج عبارات و جملات به تبیین مفهوم حقوقی مورد نظر پرداخته شود تا با توجه به تعدد معانی اغلب واژه‌ها، خواننده فارسی زبان بویژه در هنگام برگردان متنی از فارسی به انگلیسی و بالعکس، خود را با معضل ترکیب کلمات در قالب عبارات حقوقی با ساختار صحیح مواجه نیابد. مضافاً، وفق شیوه فرهنگ‌نگاری مرسوم در لغت‌نامه‌های معتبر خارجی، تفکیک حوزه‌های معنایی نیز صورت گرفته است.

کتاب حاضر علاوه بر مدخل‌های انگلیسی و فارسی، حاوی جملات حقوقی لاتین است که در نظام قضایی کشورهای انگلیسی زبان به لحاظ جایگاه تثبیت شده‌ای که در گذر زمان از آن برخوردار گردیده، حائز اهمیت ویژه‌ای است. همچنین، مجموعه‌ای از جملات غرای حقوقی به سه زبان لاتین، انگلیسی و فارسی که بر حسب حروف الفبای فارسی مرتب شده‌اند در انتهای بخش فارسی - انگلیسی و نیز فهرستی از سرنام (مخفف) های حقوق کیفری، در انتهای بخش انگلیسی - فارسی آورده شده است.

کلمات با تفاوت‌های املائی اندک در انگلیسی انگلستان و آمریکا، با درج مخفف (US) و (UK) و همچنین واژگان با ریشه‌های فرانسوی، اسپانیولی و لاتین، با (Fr.)، (Spa.) و (Lat.)، عبارات با کاربرد غیررسمی، با (Informal) و عامیانه، با (Slang) و مخفف کلمات، با (Abbr.) مشخص شده‌اند. مضافاً، در بخش فارسی - انگلیسی، در صورت تعدد برابر نهادهای انگلیسی ارایه شده برای هر مدخل فارسی، تهجی حروف، ملاک ترتیب تقدم و تأخر درج مترادف‌های انگلیسی است.

در تدوین این دفتر، علاوه بر چندین فرهنگ حقوقی انگلیسی و انگلیسی-لاتین، افزون بر یکصد مقاله در حوزه حقوق کیفری مندرج در پایگاه‌های اینترنتی بین‌المللی، مطالعه شده که فهرست معدودی از اهم آنها در مراجع ذکر شده است. تعاریف فارسی برخی اصطلاحات حقوقی نیز عیناً از کتاب مستطاب "ترمینولوژی حقوق"، اثر دکتر جعفری لنگرودی نقل شده است.

در خاتمه، از آنجا که نگارنده این سطور صمیمانه معتقد است که "متکلم را تا کسی عیب نگیرد سخنش صلاح نپذیرد"، امید است که صاحب‌نظران ضمن مکاتبه با رایانامه [amirzendeudel@yahoo.com](mailto:amirzendeudel@yahoo.com) و یا تماس با دارالترجمه رسمی شماره ۷ تهران (شماره تلفن‌های ۸۸۴۲۷۳۳۹ و ۸۸۴۲۷۳۴۰)، مؤلف را با ارایه نظرات مفید اصلاحی یا تکمیلی خود که به خواست ایزد منان در چاپ‌های بعدی منظور خواهد شد، یاری فرمایند.

احمد میرزنده‌دل

مترجم رسمی زبان انگلیسی

و

عضو جامعه مترجمان رسمی ایران

تهران - فروردین ماه یکهزار و سیصد و نود و دو

# آ

Poison-contaminated water	آب مسموم (آب آلوده به سم)
Fire-setting	آتش افروزی
Fire	آتش سوزی
Unknown-cause fire	آتش سوزی به علت نامعلوم
Wild-land fire	آتش سوزی در اراضی حیات وحش
Forest fire	آتش سوزی در جنگل
Home fire	آتش سوزی در منزل
Major fire	آتش سوزی عمده
Arson / Deliberately setting fire / Incendiarism / Purposely setting fire	آتش سوزی عمدی
Wild fire	آتش سوزی غیر قابل مهار
Suspicious fire	آتش سوزی مشکوک
Deadly fire	آتش سوزی منجر به مرگ و میر
Fire killing three or more people / Multiple-death fire	آتش سوزی منجر به مرگ و میر چندین نفر (سه نفر یا بیشتر)
Signs of crime	آثار جرم
Signs of the committed crime	آثار جرم ارتكابی
Criminogenic effects	آثار جرم‌زایی
Effects of grounds of relief	آثار حادثه رافع مسؤولیت
Effects of detention / Impacts of imprisonment	آثار حبس
Signs of assault and battery	آثار ضرب و جرح (نظیر کبودی)
Written-works banned from being published	آثار مکتوب ممنوع الطبع (آثار نوشتاری ممنوع از چاپ)
Stolen art-works	آثار هنری مسروقه
Closing argument / Final remarks	آخرین اظهارات
Closing argument of the prosecutor	آخرین اظهارات دادستان